

Biri televizyonunu, öbürü kitabını istiyor!

"Benim burada tehlikeli bulduğum" diyordu Postman, "televizyonun uyandırdığı duyguların süreksizliği; her beş dakikada bir, doğal olmayan bir şekilde, farklı ve birbirine hiç uymayan duygular çağrıştırmasıdır."

"Bir restorandan çıkarken" diyordu Paglia, "başınıza bir klima aygıtının düşmesi sonucu ölüyorsunuz. Bir füze bir piknik yerine çakılıyor. En ufak bir gerçeklik duygusu yok. Televizyon olaylara kitaplardan kesinlikle daha yakın. TV'nin çılgınlığı, insan yaşamının çılgınlığıdır."

İki kültür insanı Neil Postman ile Camille Paglia'nın konuşmaları bu doğrultuda sürüp gidiyor. İçinde yaşadığımız yüzyılda hemen herkesi uğraştıran bir tartışmaya dalmışlardı: Sözcükler ile resimler arasındaki, bugün için ise kitaplar ile televizyon arasındaki bir üstünlük mücadelesiydi bu. Bu kavga tam da Amerikalılara özgüdür. Önyargılarla o kadar dolu bir tartışmadır ki hemen hepimizi birer yalancı durumuna sokmuştur: "Ben televizyon izlemiyorum" sözü okuyan insanlar arasında o kadar yaygınlaşmıştır ki, sanki bir tür ilahiye dönüşmüştür. "Şu kitabı okuyorum" demek, yeni kuşaklar arasında o kitabın isminin duyulduğunu gösteren bir şifre gibidir.

Neil Postman kitabı savunan en özgün yazarlar arasında yer alır. New York Üniversitesi'nde iletişim sanatları kürsüsünde öğretim üyeliği yapan ve

Amusing Ourselves to Death: Public Discourse in the Age of Show Business (Türkçesi Ayrıntı Yayınevi tarafından Televizyon: Öldüren Eğlence. Gösteri Çağında Kamusal Söylem başlığıyla yayımlanmıştır.) adlı kitabın yazarı olan Neil Postman, televizyon öncesi dünyada büyümüş, yazı gücünü büyük ölçüde Strunk ve White'in klasik açıklayıcı düzyazı üslubundan alan bir bilimadamıdır. Postman'a göre, okumak bir masada oturmamızı, fikirleri soldan sağa doğru izleyerek tutketmemizi, okuduklarımızın doğruluğu ve yanlışlığına ilişkin yargılarda bulunmamızı gerektiren düzenli bir süreçtir. Okumak, doğası gereği bize akıl yürütmeyi öğretir. Televizyon ise gelişigüzel, birbirinden kopuk görüntüleriyle bu doğrusal gelenegi tersine çevirip, mantığa başvurma ve düşünme alışkanlıklarını yok eder. Postman, bu yüzyılda en tehlikeli sözcüklerin "Şimdi... şu," (televizyon spikerlerinin, diyelim doğru bir felaketle ilgili bir haber okuduktan sonra elektrikli bir dis fırçası alma ihtiyacınızı -gerçekten, müthiş bir ihtiyaçtır!- anlatan bir reklâma geçişi kolaylaştırmak için kullandıkları tuhaf bir ifade biçimi) deyişi olduğunu söylemiştir.

Soruna öteki taraftan bakanların savları genellikle zayıf ve inandırıcılıktan uzaktır. Belki Marshall McLuhan'ı dışta tutarsak, televizyon hakkında bir şeyler karalayan herkes yazısını bir sürü özür-